

กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

บุคคลที่กองทุนให้ความช่วยเหลือ

“เกษตรกร”

- ✗ • เป็นข้าราชการ + ทำสวนผลไม้, เลี้ยงสัตว์
- ✓ • ทำการเกษตร แต่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนเกษตรกร
- ✓ • ทำการเกษตร รายได้ ๑๐,๐๐๐ บ./ปี และรับจ้าง รายได้ ๗๐,๐๐๐ บ./ปี
- ✓ • ทำการเกษตร รายได้ ๒๐๐,๐๐๐ บ./ปี

“ผู้ยากจน”

- ? • อาชีพค้าขาย รายได้สุทธิเฉพาะตัว ๑๐๐,๐๐๐ บ./ปี -> พิจารณาตามข้อยกเว้น
- ? • อาชีพรับจ้าง รายได้สุทธิเฉพาะตัว ๓๐๐,๐๐๐ บ./ปี และมีหนี้อื่น ๒๐๐,๐๐๐ บ./ปี -> พิจารณาตามข้อยกเว้น
- ? • อาชีพรับจ้าง รายได้สุทธิเฉพาะตัว ๓๐๐,๐๐๐ บ./ปี และมีหนี้อื่น ๖๐,๐๐๐ บ./ปี -> พิจารณาตามข้อยกเว้น

รายได้สุทธิหลังหักหนี้สินอื่นแล้ว มากกว่าวงเงินที่ขอกู้ -> ประเด็นความเป็นภาระหนักหรือไม่

กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

มติคณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน (กชก.)

๑. เรื่อง ผู้ยากจน

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๔

“ผู้ยากจน” หมายความว่า ผู้ไม่มีทรัพย์สินเพียงพอและอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ คณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. ๒๕๒๘ กำหนด

มติที่ประชุม กชก. ครั้งที่ ๑/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๑ คำนิยามของคำว่า “ผู้ยากจน” หมายความว่า ผู้ที่ไม่มีทรัพย์สินเพียงพอและอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถจะช่วยเหลือตัวเองได้ ได้แก่ ผู้มีรายได้สุทธิไม่เกินปีละ ๘๗,๐๐๐ บาท และเป็นผู้ที่ไม่มีที่ดินสำหรับทำกินหรืออยู่อาศัย หรือมีแต่ไม่เพียงพอ หรือเป็นผู้ไม่มีทรัพย์สินอื่นใดเพียงพอแก่การชำระหนี้ นอกจากทรัพย์สินที่นำไปขายฝาก จำนอง หรือให้เจ้าหนี้ยึดถือไว้เป็นประกัน และทรัพย์สินที่ต้องใช้เป็นที่ดินทำกินหรืออยู่อาศัย สำหรับผู้มีรายได้สุทธิเกินกว่า ๘๗,๐๐๐ บาท แต่อยู่ในหลักเกณฑ์อื่นดังกล่าว กชก. อาจพิจารณาช่วยเหลือตามที่เห็นสมควรเป็นรายๆ ไป และได้มอบอำนาจการใช้ดุลพินิจดังกล่าวแก่ อชก. ต่างๆ ตามวงเงินที่ได้รับมอบอำนาจ

กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

บุคคลที่กองทุนให้ความช่วยเหลือ (ต่อ)

“บุคคลที่มีอาชีพที่ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์การขอกู้เงิน”

ข้าราชการ ข้าราชการบำนาญ ผู้รับบำนาญ ลูกจ้างประจำส่วนราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ

** ต้องส่งคู่สมรสที่เป็นเกษตรกร หรือ ผู้ยากจน มาเป็นผู้กู้แทน

“บุคคลผู้มีสิทธิ์ขอกู้เงิน ที่มีอายุเกิน 60 ปี”

ต้องจัดหาผู้กู้ร่วมที่มีอายุไม่เกิน ๖๐ ปี (บุตร ทายาท บุคคลอื่นที่ยินยอม)

หากไม่สามารถหาผู้กู้ร่วมได้ ให้เป็นดุลพินิจของ อบก. พิจารณาเป็นรายๆ ไป

- กรรมสิทธิ์รวมพี่น้อง ๓ คน (ข้าราชการ + เกษตรกร + พนักงานบริษัท)
✓ - คู่สมรสข้าราชการ กู้แทน + เกษตรกร + พนักงานบริษัท

- กรรมสิทธิ์รวมพี่น้อง ๓ คน (ข้าราชการ + ข้าราชการ + ข้าราชการ) เป็นโสดทั้งหมด

✗ - รับเรื่องไม่ได้ เพราะเจ้าของที่ดิน/ ผู้ก่อหนี้ เป็นบุคคลที่กองทุนฯ กำหนดเงื่อนไขห้ามไว้ 3

กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

ประเภทของสัญญาที่กองทุนให้ความช่วยเหลือ

- เพิ่งทำสัญญากู้เงิน/ จำนอง/ ขายฝาก (เช่น เพิ่งทำสัญญา ๑-๒ เดือน) จะยื่นขอกู้ได้หรือไม่
 - ✓ -> นำเงินที่ได้ไปทำอะไร ถ้านำไปชำระหนี้สินเดิม อาจพิจารณาได้ว่าเป็นภาระหนักมาก่อนแล้วสามารถรับเรื่องได้
 - ✗ ถ้าเพิ่งเป็นหนี้ ยังไม่เคยชำระมาก่อน อาจพิจารณาความเป็นเหตุเป็นผลไม่ได้ว่าเป็นภาระหนักอย่างไร ยังไม่สามารถรับเรื่องไว้ได้
- ✓ • การขอซื้อที่นาเช่า ถ้าที่นานั้นติดภาระจำนอง (ผู้ให้เช่านำไปจำนองกับเจ้าหนี้ และให้ผู้อื่นเช่าด้วย) ผู้เช่าสามารถขอซื้อที่นาเช่าได้หรือไม่ -> ได้ เพราะกรรมสิทธิ์ที่ดินเป็นของผู้ให้เช่า แต่เมื่อได้รับอนุมัติเงินกู้จากกองทุนฯ แล้ว ต้องสามารถจดจำนองกับ สป.กษ. ได้โดยไม่มีภาระจำนองอื่น/ ภาระหนี้อื่นบนที่ดินที่จะจำนองกับ สป.กษ. (ขายที่ดินให้แก่ผู้เช่าโดยสามารถปลดหนี้จำนองเดิมได้ด้วย)
- ✓ • การขอซื้อที่ดินคืน ถ้าที่ดินติดภาระจำนองเจ้าหนี้รายอื่นอยู่ ผู้ขอกู้เงินจากกองทุนฯ สามารถขอซื้อที่ดินคืนได้หรือไม่ -> ได้ ดำเนินการเช่นเดียวกับกรณีการขอซื้อที่นาเช่า

กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

พระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๒๑

“นา” หมายความว่า ที่ดินที่เช่าเพื่อทำนาทั้งหมดหรือเป็นส่วนใหญ่

“ทำนา” หมายความว่า การเพาะปลูกข้าว หรือพืชไร่

“พืชไร่” หมายความว่า พืชซึ่งต้องการน้ำน้อยและอายุสั้น หรือสามารถเก็บเกี่ยวครั้งแรกได้ภายใน ๑๒ เดือน

มาตรา ๕๓ “ผู้ให้เช่านาจะขายนาได้ต่อเมื่อได้แจ้งให้ผู้เช่านาทราบ...”

***พืชอื่นๆ เช่น พืชสวน ไม้ผล ไม้ยืนต้น ไร่นาสวนผสม ฯลฯ ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์การขอซื้อที่นาเช่าของกองทุนหมุนเวียนฯ เนื่องจาก พรบ.การเช่าที่ดินฯ ยังไม่ได้กำหนดการเช่าที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมอย่างอื่น

กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

การให้ความช่วยเหลือกรณีมีหลายสัญญา

★ กรณีมีหนี้สินตามสัญญากู้เงินหลายฉบับ โดยระบุที่ดินแปลงเดียวกันเป็นหลักประกัน

สัญญากู้เงิน ๑

+

สัญญากู้เงิน ๒

+

สัญญากู้เงิน ๓

★ กรณีมีหนี้สินตามสัญญาหลายประเภท: ที่ดินแปลงเดียวกัน (สัญญากู้เงิน จำนอง ขายฝาก)

สัญญาจำนอง

สัญญากู้เงิน

(ที่ไม่ระบุว่ามีการ จำนองควบด้วย)

สัญญาขายฝาก

สัญญากู้เงิน

ประเภทของที่ดินที่กองทุนให้ความช่วยเหลือ

- เอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ได้แก่ โฉนด (น.ส. ๔ จ)
- เอกสารแสดงสิทธิครอบครอง ได้แก่ น.ส.๓, น.ส.๓ ก, และ น.ส.๓ ข

(ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๑)

*****โฉนดตราจอง และตราจองที่ตราว่าได้ทำประโยชน์แล้ว เป็นหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์เหมือนโฉนดที่ดิน สามารถจดทะเบียนทำนิติกรรมได้ จึงสามารถยื่นกู้กองทุนฯ ได้เช่นกัน**

****สำหรับเอกสารสิทธิประเภทอื่น เช่น ส.ป.ก. ๔-๐๑ ไม่สามารถรับเรื่องเพื่อให้ความช่วยเหลือได้ เนื่องจากเอกสารสิทธิ์เหล่านี้ เป็นเอกสารสิทธิ์ที่ออกโดยกฎหมายอื่น มิได้อยู่ภายใต้ประมวลกฎหมายที่ดิน ไม่สามารถจดจำนอง ณ สำนักงานที่ดินได้**

กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

กรรมสิทธิ์ที่ดินที่ให้ความช่วยเหลือ

กรรมสิทธิ์คนเดียว
(เกษตรกร หรือผู้ยากจน)

กู้เอง

พ่อ แม่ คู่สมรส บุตร (กู้แทน)

กรรมสิทธิ์รวม (หลายคน) เป็น
พี่น้องกัน, บุคคลอื่นที่มีใช้พ่อ
แม่ คู่สมรส บุตร
(เป็นเกษตรกร หรือผู้ยากจน)

(ต้องกู้เองทุกคน/ พี่น้องกู้แทนกันไม่ได้)

พ่อ/แม่ (กู้แทน) หากอายุเกิน ๖๐ ปี
ให้บุตรกู้ร่วม

****พี่น้องทุกคนต้องมีคุณสมบัติ เป็นเกษตรกร หรือผู้ยากจน ถ้าเป็นบุคคลต้องห้าม เช่น ข้าราชการ ให้ส่งคู่สมรสที่มีคุณสมบัติกู้แทน**

ถ้าไม่มีคู่สมรส ถือว่าผู้ขอกู้คนเดียวคนหนึ่งขาดคุณสมบัติ ไม่สามารถรับเรื่องได้

กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

ประเภทของเจ้าหนี้

๑. เจ้าหนี้นิติบุคคลทั่วไป (หนี้นอกระบบ)

- เช่น นาย ก นาย ข

๒. เจ้าหนี้นิติบุคคล (หนี้ในระบบ)

จะต้องมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ชำระหนี้ **คดีแดง**

เจ้าหนี้นิติบุคคลตามที่คณะกรรมการกำหนด ได้แก่

- ธนาคารพาณิชย์ ธ.ก.ส. ธอส. ธนาคารออมสิน ธนาคาร SME
- บริษัท หจก. ที่จดทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์ และมีวัตถุประสงค์ให้กู้ยืม
- สหกรณ์ ที่มีวัตถุประสงค์ในการให้กู้ยืมตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

*** เจ้าหนี้เป็นกองทุนหมู่บ้าน, กยศ. -> รับเรื่องไม่ได้/ ไม่ใช่เจ้าหนี้ตามที่กองทุนฯ กำหนด

*** ลูกหนี้เป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน, คณะกรรมการสหกรณ์, เป็นนิติบุคคล
-> รับเรื่องไม่ได้/ ไม่ใช่ลูกหนี้ตามที่กองทุนฯ กำหนด (เกษตรกร หรือผู้ยากจน)

กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

การตรวจสอบผลวิเคราะห์จาก จ.ก.ส.

หลักประกันเงินกู้

๑. การประเมินราคาสินปลูกสร้าง

- **มี**ประกันภัย ให้ประเมินร้อยละ ๕๐ ของราคาสินปลูกสร้างหลังจากหักค่าเสื่อมราคาแล้ว
- **ไม่มี**ประกันภัย ให้ประเมินร้อยละ ๓๐ ของราคาสินปลูกสร้างหลังจากหักค่าเสื่อมราคาแล้ว

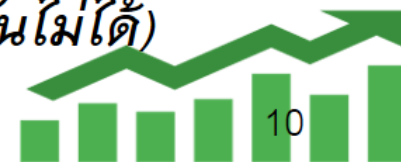
๒. ราคาประเมินที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง (ถ้ามี) ร้อยละ ๓๐-๙๙.๙๙

๒.๑ ให้จัดหาที่ดินแปลงอื่นจำนวนเป็นหลักประกันเพิ่มเติม หรือ

๒.๒ ให้จัดหาบุคคลค้ำประกันเพิ่มเติม (ตามหลักเกณฑ์การใช้บุคคลค้ำประกัน) หรือ ๒.๑+๒.๒

๓. ราคาประเมินที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง (ถ้ามี) ร้อยละ ๕๐-๖๙.๙๙

- ให้จัดหาที่ดินแปลงอื่นจำนวนเป็นหลักประกันเพิ่มเติม (ใช้บุคคลค้ำประกันไม่ได้)

หลักประกันเงินกู้ (ต่อ)

๔. ราคาประเมินที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง (ถ้ามี) น้อยกว่าร้อยละ ๕๐

- ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์การขอกู้เงิน ให้ฝ่ายเลขานุการ อบก. ตามอำนาจวงเงินยุดิเรื่อง และแจ้งให้ผู้ขอกู้ทราบ

(ประกาศฯ ล.ว. ๓/ มี.ย. ๒๕๖๑ ข้อ ๑๕(๒) และวรรคท้าย)

๕. การขอกู้เงินเพื่อประกอบอาชีพ

- ใช้หลักประกัน (ที่ดิน) ตามสัญญาจำนองเดิมได้ แต่ราคาประเมินที่ดินต้องไม่น้อยกว่าจำนวนเงินที่ขอกู้ทั้งหมด

- กู้ไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ บาท สามารถจัดหาบุคคลค้ำประกันได้)

(ระเบียบฯ ๒๕๖๑ ข้อ ๒๑ วรรคสอง และประกาศฯ ล.ว. ๓/ มี.ย. ๒๕๖๑ ข้อ ๙,๑๑)

กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

หลักเกณฑ์การใช้บุคคลค้ำประกัน

๑. เป็นข้าราชการพลเรือน หรือข้าราชการอื่นที่เทียบเท่า

- ระดับปฏิบัติการ / ปฏิบัติงาน ค้ำประกันภายในวงเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท
- ระดับชำนาญการ / ชำนาญงาน ค้ำประกันภายในวงเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
- พนักงานรัฐวิสาหกิจ ให้เทียบระดับกับข้าราชการพลเรือน

* มีหนังสือรับรองการทำงานจากหน่วยงานต้นสังกัด

๒. เป็นบุคคลทั่วไป ค้ำประกันภายในวงเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท

★ บุคคลค้ำประกันมีอายุไม่เกิน ๖๐ ปี และไม่มีความสัมพันธ์กับผู้ขอกู้ในฐานะบิดา มารดา บุตร หรือคู่สมรส โดยให้ธนาคารเป็นผู้พิจารณาตรวจสอบคุณสมบัติ

(ประกาศฯ ล.ว. ๗ มี.ย. ๒๕๖๑ ข้อ ๑๑)

กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

ความสามารถในการชำระหนี้

๑. มีรายได้เพียงพอชำระหนี้ (ตามตารางประมาณการกระแสเงินสด)
 - วิเคราะห์จากตารางประมาณการกระแสเงินสด
๒. สามารถชำระหนี้ได้ภายใน ๒๐ ปี
 - รายได้ต้องไม่ติดลบ (ระเบียบฯ ๒๕๖๑ ข้อ ๒๖)
๓. การยกเว้นการชำระเงินต้น (ต้องยกประเด็นนี้เสนอให้ อบก. พิจารณาด้วย)
 - ยกเว้นการชำระเงินต้นได้ ๕ ปีแรก (แต่ไม่ยกเว้นการชำระดอกเบี้ย)
(ระเบียบฯ ๒๕๖๑ ข้อ ๒๖ วรรคสอง)
- ★ หากไม่อยู่ในหลักเกณฑ์การขอกู้เงิน (รายได้ติดลบ) ให้ฝ่ายเลขฯ อบก. ตามอำนาจเงิน ยุติเรื่อง และแจ้งให้ผู้ขอกู้ทราบ
(ประกาศฯ ส.ว. ๗/ม.ย. ๒๕๖๑ ข้อ ๑๕(๒) และวรรคท้าย)

กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

การยื่นเรื่องใหม่

เรื่องที่ยื่นขอรับการช่วยเหลือ ต้องไม่มีลักษณะดังต่อไปนี้

๑. เรื่องที่ ครม. นายกรัฐมนตรี มีมติ หรือคำสั่งเด็ดขาดแล้ว
๒. เหตุแห่งการร้องเรียนเกิดขึ้นเป็นเวลานานแล้ว และไม่สามารถช่วยเหลือได้
๓. เรื่องที่คณะอนุกรรมการ/ สنج. เคยพิจารณาแล้ว เห็นว่าไม่อาจช่วยเหลือได้ และได้สั่งยุติการช่วยเหลือแล้ว เว้นแต่กรณีมีพยานหลักฐานเพิ่มเติม ซึ่งทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ

(ประกาศฯ ล.ว. ๗ มี.ย. ๒๕๖๑ ข้อ ๕)

กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

ส่วนที่ 1 บทนำ

ส่วนที่ 2 คู่มือรับเรื่อง

ส่วนที่ 3 การติดตาม

ส่วนที่ 4 แบบฟอร์ม

ส่วนที่ 5 ระเบียบ
ประกาศ คำสั่ง มติ

ส่วนที่ 6 ภาคผนวก

รวมส่วนที่ 1-6